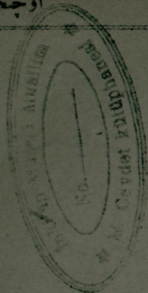

١٥- أغسطس ١٩١٨

صاي : ۵۷

اوجھي جلد

کی مختصر

عجز اولادینز حلاله بر (تورک - اسلام) حرق ابداع ایتمک چالیشلریز « نتیجه سته واریور . (تربیه) مقاله سنده ضیا بک، بزده نام برتریه بک اوج قسبدن مرکب اولنی لزومی کورویور ؛ بونلرده «تورک تربیه سی، اسلام تربیه سی، عصر تربیه سی» در . بو تربیه لرده هر بیرنه اساساً تضاد ایدیورز ؛ هر مکتبده چوجو قلمز تورک لسانیه تاریخی، قرآن کریمه علم حالی، مسوکرا قلمری اوکرمتیور . تنظیمدن اول یالکیز اسلام تربیه سی واردی . تنظیمچیلرک اورویانی تقلیده باشلامه لرله مملکتده عصری بر تربیه کردی ؛ بو ابکی تربیه آراسته مجادلر اولدی . عاملرک جمعی آلتنده اسلام تربیه سی یاواش یاواش کری چکیدی . دین درسری جانی بر صورتده اوقولومعه باشلادی . ضیا بک دینی تربیه سی شدیکدن فضله اعتنا ایدلسنی ایلری سورویور .

ضیا بک بوراده فکر منجه تربیه مفهومینی کاشش آکاشش بوینی تدبیرله قاریشدرمشدر . قرآن کریمه علامتک تدبیری هیچ بر زمان دینی تربیه ویرمک دیک اولامه یکنی کی، ریاضیات تدبیریه چوجو قلمه عصری تربیه ویرمکه کفایت ایدمش . ملکتک تربیه سی یایان درس لر دکادر ، ملندر . اولک ایچون «تنظیمدن اول یالکیز اسلام تربیه سی واردی» دیک بک دغری اولاماز . هر حالده اوندن اول اودورده کی ملی، دینی بوئون حسسلرک چوجو قلم اوززنده بر تاثیر ی واردی .

ضیا بک (مفکوره) بحثده ، ملی غلیان ، ملی نسلک آلتزنده مفکوره بک فصل دوغدینی وایجاز ، تأیید قونلریله روحلارده فصل بر وجد او یاندر دینی تصور ایدیور . بالخاصه شو سطرلر ذکره ذکر : « برملت یارایی مفکوره سته مالک اولدقن مسوکره آرتق معلوم بر اضباعله دغری کیتیز ؛ موعود ، مشر بر ادم هرکون دها ، واضح ، دها جانی بر صورتده نیجی ایدهرک اونی کندیسنه چاغیر بر مفکوره سته دولتر هر آن قویاچق بر قیامت بکالر ؛ مفکوره کی ملتر ایسه سیاست آخرته انتقال ایتش اولسر یله عتقر بر (بعث بعد الموت) ایلمه بشارتدر . عمومی حربده یکیدن دیرلن بر چوق ملیلرک (جالانته) حادثه سی ضیا بک یازمش اولدینی بو سطرلره حق ور دیردی .

بونلردن ماعدا ، «تورک ملتی وئوران» ، «ملت ووطن» ، «ملت مفکوره سی» ، «ملت و اسلامیت» بختری ، شو زمانه هر یکک هر زمان فکرینه کان سؤالره ، جانی حادلره تاس ایدیور . کنابدک بختلردن هر بری آیری آیری تدقیقه محتاج اولدینی کی ، بعضیلری اوزون مناقشه لره مساعده . بزوراده کنک یالکیز هکت عمومیه سی ، استقامتی حقدده رفکر ویرمک ایسته دک . مقالر آراسته بر سلسله ، بر رابطه موجود دکادر . بولر کل تشکیل ایدن بر اثرک مختلف ویکدیرکینه مربوط بختری اولامقله برابر عینی

اساس فکرک ، عینی مسالک دوشونجه سنک اطرافده یازلش ، روحاً برلرندن آریلای مقاله لر در . علمی دوشونجه لری افاده ایدن لسان بر آرز صغیشیق اولقله برابر ، اثر ، احتوا ایتدیکی فکرلرک کاشفته ، دولونقله نسبتله صریح وساده در . رساله ، بوکونکی تورکچیلک جریانتک حقی استقامتی ، دیکر جریانلار قارشیسنده سوو قهاره میدان ویرن موقعی بک کوزل شویر ایدیور .

نجم الدین صافی

علمی تدقیق

شرق مسئله سی

منور کمنچار منورن سراج اوغلو محمد شکری بک طرفدن چنوره دارالفنوننده ویرایش اولان وچنوره وئوران تورک یوردلرده تکرار ایدیلن قونلرانتک خلاصه سی :

تاریخک الک مهم آثارینی یاشاورز . عالم شول بر چوق مسائل قلیچ ایله قلدک تعاون مجادلر سندن دوقه حق بکی حیاته قول آیتش بکله شورلر یاشادینغز بو بووک کونلرده تاریخچوک و حق اورویا تاریخ سیاست سنک الک بووک و دیکلری بر مسئله سته تاس ایتمک جراتنده بولونجه نم . اولک ایچون هر شیدن اول بو جراتکارلردن متولد کنامک مقصده مک صمیمت وسی آرزوسنه باغلاشینی رجا ایدیورم . درین بر تدقیق و تبذیم زیاذه کوچوک بر معلاله و حاکمه محمول اولان حسیحاکم بر ایکی آرقده اشک تشدید و تصحیحله علمی بر سنا اکتساب ایدرسه کندیمی بختیار عد ایده جمک .

مشهور مؤلاردن آ آلبدر سورلد اده کوره : «شرق مسئله سی تورک لک اورویایه مروریه» «باشلامشدر . روسیه قوتلی بر اورویا حکومتی» «اولور اولماز بو مسئله کی منافعه توفیقاً حله» «قالشمش وامنه واصل اولقی ایچونده دایما» «آوسقربا یله برلکده جالشق لزومه قائل اولمشدر» «آوستریا و مجارستان خارجی نظارتی اوزون ستملر اشغال ایتش اولان اوقوت آره تال ده» «تورکیه تاس ایدن مسالک اوجی پترسبورغده بولونور» «بالان شرق مسئله سی روسیه احداث ایتدی .» دییور .

دخا هر چوق دیپلومات ، محرر و مؤلارده مراجعت ایدلسه هان عینی نتیجه یه واصل اولور . بوندن شونی اکلارده که اهل صلیبار یکنانه سائق اولان دین و مسلمانلرک ارض مقدسدن قوغولسی مسئله سی ، تورک لک اورویایه مروریه ، برنی یاواش یاواش بکی بر مسئله یه ، شرق مسئله یه ترک ایتش و روسیه نک ظهوری مسئله یه حاد بر شکل ویرمشدر . مسئله نک شو عرض ایتدیکم اختیارلغه رغماً اسی هرز تازمدر . اون ملوزنجی عصرک نصف اولی واسطه دغری مشهور ایدن قریم عصیانندن بری درک

«شرق مسئله سی» تعبیری مطبوعات طرفندن قولانقله باشلادی . یالکیز بو نقطه نظر دن تدقیق اولنجه شرق مسئله سی خارجی بر مسئله در . فقط اونو غایلم که او عینی زمانده داخلی درده . بو صفحه مطالعه ایدیلنج کوریلرک ، مسئله یی عینی غایلملرک قوت و شوک سنده بولشدر . چونکه قدرت و اقتدارلریه فوق العاده مغرور اولان عثمانلار و عثمانی پادشاهلری زیر حکمرانیه آلفاری خرسکیان عناصره بر طاق امتیازلر اهدا سنده قطعیاتردد کوسترمه مشا رو بصورتله هر جماعت دینی واداری برر وحدت تشکیل ایلرینه سبب اولشاردرکه بو وحدت ، بر حکومت ایچنده قورولان حکومتلر بالاخره اخلال جعیت و قومیته لرینک تعضولرته قوی برر استناد تشکیل ایشلارد . و نهایت مسئله نک اوجی بر صفحه سی و ارک عینی زمانده خارجی و داخلی ایکه سیاسی اولان مسائل احتوا ایدر . و شرق مسئله سنده اختلاط نک الکولود بر میجی در . بو صفحه دخی دولت غایماتک شو یا بو اورویا حکومتلریه ویردیکی مساعدا ت مخصوصه ایله باشلار ، مسوکرا خرسکیان تبعه منورن بر قسمی اوززنده شو و یا بو حکومتک حق حیایه سی طامق صورتیله بوئون بوئون چتلاشیر .

دونک بوکونکی شرق مسئله سی اولکی شرق مسئله سی اولقندن ایته چوق اوزاقد . مضافه بیله که او ، بر چوق بحران دورلرندن کچرک منظره خارجی سی بکی بکی افکار و نظریات واسیل اوکنده متعدد دفعله رکشدیرمش ایسه ده واصل اولقی ایسته نیلان غایه اصلا تعیر ایتمه مشدر : اوده تورکیه ک تقسیم در .

بر طرفدن افهام و تفهیم تسهیل ایتک آئی ، دیکر طرفدن مسئله عامللرینک زمان زمان تبدیل شکل وکسره ایسی ، شرق مسئله سی اوج دوره ایچنده تدقیق و عرض ایتمه سائق اولدی . وینه نظردکیز که عرض ایتک ایسترمک هر دوریه اولا داخلی ، مسوکرا خارجی و نهایت عینی زمانده داخلی و خارجی اوج مختلف صفحه دن باقنده بر فائده سیاسی کوردم . چونکه قانع اولدم که برینک الحاق واقعی هیچ بر زمان دیکرینک احاسی دیک دکادر .

برنجی دوره

۱۳۵۶ تاریخنده تورک لک اورویایه مروریه باشلار و ۱۳۶۶ تاریخنده قانونی سلطان سلایک دور عظمت و حشمته نهایت بولور .

۱ - برنجی صفو . داخلی .

بو دوره نک بارز منظره سی اورویا نک شرفنده فتوحات امارلریله مجهز قوی الیه بر حکومتک سرعته تأسیسیدر . عثمانی نایله شربت آلان بو حکومتک اصول ادا درمی عینی زمانده «دهمورلیک» (آرستوتوقراتیک) ایدی اسلاملاره تعلق ایدن

هر مسئله فوق العاده مساواتي اولان بو حكومتك
خرستيانلره قارشى آمر و حا ك بر وضعى واردى ؛
بو فرق دوغرىدن دوغرى به دى اختلافن و اسلام
دينك اساسلردن نشت ايديبوردى .

فقط او زمانك توركلرى آيرى آيرى بر عدالت
و استقامت بحسبه ايديلر . توزيع عدالت خصوصده
اسوالرى خلتلر يكتكندن بيك قات مكملى . بو دن
معاذا ضبط ايندكارى مملكتلره تيار وزعات اسلاميله
تاريخه بكن يعنى زمانده عسكرى ، ادارى ، ومالى
بر مابهتى حائر اولان يك داهيانه بر اصول داخل
ايديلر ، تاريخ و نسل حاضر و آتى بو اصول داره
بو يوكلكى حضورنده بر حسن حرمت و تقدرد و عهده
دوام ايده چكدر . فلن ايديبوردمك ايلك عثمانيلىك
كيفيت و كيت اعتباريله دوننده بولوندىلى بر چوق
الوامى عصر لرحه اداره و محافظه ايده بيلمه لرندك
موقيتك سري تيار وزعات اسواللرينك حسن
تقليدن باشقه بر شيله ايشاحه چالشق دوغرى
ذكدر .

اوزمانك توركيه يى يكيچرى ناميله معروف فقط
اوروجاچه يجهول اولان دائمى عسكرلردن مركب
بر قوه مسلحه يه استاد ايديبوردى . محكوم منلره
هيچده فنا معامله ايديلبوردى . تكليفات ماليه هيچ
شبهه يوق كنديليرنه سبق ايند حكومتلر كندندن
چوق دهامتيقدى . زيرا خزينه ماليه غنام حريبدن
معاذا واردات عان عان طائيبوردى . اولر ،
لسانلرني ، دينلرني ، عادتلرني ، اخلاقلرني ، حتى
ايشه لرني كابلدا محافظه ايديبورلدى . في الواقع بو
اقوام كنديليرني فاتحيلر ك دوننده بر مخلوق كى
كورمك مجبوريتنده ايديلر . فقط شخص ومالارى
چوق داهالين و محفوظ بر وضعت اجنه كيريبوردى .
بولك ايچون تاريخ ، عثماني قاطعيلر بول كورتنه
ياردم ايند ، قلعه بولرني آجاي بر چوق خريستان
مانلر ، مملكتلر كوردى . بو قدر شوكتي بقدرتلي ،
تمتعش بر دوره ده داخل بر شرق مسئله سى اكرامق
بر آرز غريب كورونور . فقط مع الاسف نام بو
بالواق دوره ده درك داخل شرق مسئله سى تخملىرى
آندى . خريستان جابعلى مهود امتيازلرني بو
دوره ده استحصال ايديلر . آله ايندكارى فرمانلر
و خط شرطلره دى ، مى ، سياسى و ارفالرينك
فلن طاشلرني بو دوره آنديلر . او صورتلر كه
آرتق اولر بالا خره شرق مسئله سه بر سبب و بر
متبع تشكيل ايده چك اولان ادارى ، اجتماعى ، عدلى
دى ، مالى ، حقوق و امتيازله كنديليرني تهيز
اجتش بولونوبورلدى .

۲ . ايلگنجي صفه . مدارى .

شرق مسئله سنك برنجي دوره سنك خارجي صفحه سنى
تدقيق املك ايستد بكن زمان كوروروكه في پايان
تقسيم پروژهلر اهل صلييك تحريكاني ياشاعنه
كفايت ايشمدر . بو پروژهلر ك بوبوك بر قسمى ،
عثماني قوروشونك دهشتدن اولسه كرك ، اوزون

مدت كيزلي قالمشدر . بونرك هر تيپلر آره سنده
دى سياره راست كابورز ؛ بشنجى ، في اونجى
له ون ، سكرنجي قله مان كي .
بوبوك حكمدار و برنسلر ده وار : برنجي فرانسوا ،
برنجي ماقسيميلين ، نيپله بون ، دوق دو بورغونى كي .
خصوصى روسى سياره وار : فوسيباتوس ،
جورج ووج كي .

پايلرك ، قاردينالرك بونيه پايه تحريكات و تشويقاني
انتشار ايندكارى غمره فير اصلا و برمدى ؛ چوكنه ،
اولا عثمانيلىر چوق قوتلر ايدى . ثانيا بو رجال دينيه
في الواقع توركلرى اورويادن وارض مقدس دن قوغقى
ايسته بورلدى . فقط داه ا اول ايستدكارى شى
دى نفوذلرينك " غامى " تطبيقه مانع اولان حكمدار
و برنسلر اوزاغه ، يك اوزاقره آتقىدى . حكمدار
و برنسلر دين آدملرينك بو مضمراني كشفده كچيكه ديگر
و همان مقدرانه بر شكاده توركلره بوى اولوشكده
كيدن قوماندانلرك قايتى ده خسران اولدى .

۳ . اومجني صفه . دائمي و مدارى

فاتح سلطان محمد استانبولى فتح ايدر كن غلظه ده
اوطولان و نديك بيلردن مني بر معاونت كورمشدى ؛
فتحي متعاقب اولنره هر دورلو مختارني بخش اينك
صورتيه بولوندى و بوسورنلره بالا خره قايتولاسيون [۱]
نامى آلان عهد عتيقه نك ايلك تخمى آلتش اولدى .
لا فورده سنك ، برنجي فرانسوا نك استانبوله كوندردى
ايلك ايلچي نك باب عالى ايله عقد اينديكي معاهده ده
هر ايكي دولت تبعه سنك متقابلا برلرله مساوات
معامله يه مظهر اوله جنى ذكر ايله لك كن صوكرا
« فرانسى قونسولسارلينك فرانسيزلر آره سنده عهد
ايند هر درلو دوايونك حل و فصلنه » صلاحيتدار
اوله قارى و بو صلاحيتك مسائل حقوقيه ده توركلره
فرانسيزلر آره سنده تكون ايند دعاوارى ؛ احتوا
اينديكي وقايشريك يالكلز و سائقى بحريه به مستند
مسئله ده فرانسيزلر خفنده حكم و بره بيلجى ، و بو
حكمك « قونسولساخانه ترجمانلرينك حضوريله »
اصدار ايديله جى و مسائل جنايه ده يالكلز و بالذات
باب عاينك صلاحيتدار بولوندى قيوه مضمره سى ده
علاوه ايدلشدى .

شبهه يوق بو معاهدات و امتيازات هنوز بر
مسئله ، و برر زمين اخلاف اولقندن چوق اوزاق ؛
فقط بو سطرلر ، صوكردان توركيه نك بين المللى
وضعيتي يك زياده تشويش ايند قايتولاسيونلر
تخملىرى سينلرند صافلا بورلر .

ايلگنجي دور

بو دور فرانسى اخلاف كيربته قدر دوام ايند
زمانى احتوا ايدر .
دخلاه تشويشات اورابه ، يكي چريلر ك بوزولسى
و خارج ده يكي وقوتلى بر حكومتك بحسبه آلمسى ايله

[۱] بو قايتولاسيونلر سلطان مراد زمانده باشلان
عمرلر وار . فقط شجره اولر داه زياده بر معاهده دور .

ديكر دور دن تيار ايدر . و شرق مسئله سنده دى
تحريكات و عواملك برلرني بوش بوش (impéria)
liste فتوحاتني قمارلرك ملوديتني كورولور .

۱ . - برنجي صفه : دائمي .

بو دوره نك تاريخي تدقيق ايديله جى هر نقطه ده
انحطاط و سقوطه دوغرى بو ارالان بر توركيه
كوربولور . عثمانيلر فتوحاتلرني اوقدر اوزاق نقطه لره
ايصال اينديلر ، اوقدر جسم قطعه لر ضبط اينديلر ،
حكومتك روحني تشكيل ايند قسمنك نه كفايت و نه
كيتي واضبط ايديلن برلر ده برلكمكه كفايت ايد .
بيليردى . اصل مملكتلر ندن يك ، اما يك اوزاق
صحنه ده جريان ايند اوزون محابرات نهايت اولرى
يورمش ، في تاب دوشورمشدى . يكي چري دينيلن
برنجي دورك اوجسور و بيلماز عسكرلر بوزولش
اطاعت و انضباطي اولومش ، حرب صنعتي بوقا
شويه دورسون ، صيق صيق آمرلره قارشى عصيان
ايده چك قدر كستاخلفه ايلر يه وارمشدى . و قتيله
اوجاقلرينك نظامانه حرمندن باشقه برغايه ، حرب
ايتكمن باشقه برصنت نهدر بيلمه ين بوسكرلر اون
سكرنجى عسكرك بدايتدن اعتيادآ آرتق هر نوع
تجارت و صنايعه سلوك ايشلر ، اولنك و چوجوقلرني
برابرلرني آلتى حقي استحصال ايشلر بو صورته
تحصل ايند عالمي و شخصي مفتقرله يكي چري
اوجاغلك بدايت تاسنده كورولان اصل و بوبوك
عايه دن يك زياده اوزاقلاشيلردى .

ماليه ايشلر ده برياد بر حاله بولونوبوردى .
نمتمنم قيوه و دفاتر ، نمقول بروركو ، نه صافلام
برعل طرح نهدر برپودرجه موجوده . باشاني
و نيكلكلر ادارمى ده چيترندن چيقمشدى ؛ آرتق
تيارلر اسكيسى ميدان خارمبولرند ، اداره ايشلرند
يارارق و لياقتلرني كورولان ارباب درايته تفويض
ايديلور . فقط مراده چيفازيله قى بر قاچ كيمه
آچيقتله ورن صوفونچيلر حاله اولونوبوردى .

بناءً عليه كنديرمى ، داخله اداره ايدنلره
ايديلر ، فنافلك نمطلرندن كلكيدي كوروب تصحيح
ايتك ايسته نلرله ، راس كاردو بولونانلر نهايت
عسكرلره ضابطلر آره سنده ، تبجييه مملكتي
صقندن شمه آتان ، صاده لر ، چارپشملر قارشوسنده
بولوپورز ؛ يعنى برآن اول تسويى اعجاب ايند ،
نام معاسيله ، بر دكل ، فقط برچوق مسائل داخله
وار .

۲ . ايلگنجي صفه : مدارى

توركيه شمالا هيچ دكله كندى قدر فتوحاتني
قومشورلره عطا ، بونلر يكديكرني متعاقب اكرتيا
جتماء ، تشويشات داخله ايله ضيف دوشن عثمانى
ايمراطوراني اوزرنه آتيديلر ؛ و بو مغرور و عتشم
ايمراطوراني بيدري ضف و مغلوبيت معاهده لرى
اضافه بشلادى ؛ بونلردن بعثيلرني ذكر ايله
اكتفا ايده چكم .

احیا و اصلاحات پروگرامی عقامتہ گرفتار ایتک
ایچون آلیہ ویریلن بوسلاخی استعمال خصوصندہ
هیچ بر فرصتی اعمال ایتدی .

اومچی دور

بودور فرانسز اختلال کیرندن سولک وقایعہ قدر
کدران ایدن زمانی احتوا ایدر .

برنجی صفہ . دافنی .

فرانسز اختلال کیری ایلہ برابر عثمانیلرک حکم
ونفوذی آلتندہ یاشایان خرسنایان اقوامک دیلک
وغایہلری کلاماً دکشمدر . اولر ایچون مفکورہ
آرتق برنجی دورہ دک مستقم اداره آکمدیلرے مالک
اولی وحسن معاملہ کورمک دکل ، حتی ایکیتی
دورہ اولدینی کی افدیلرینی تبدیل ایتک ، آوستریا
ویا روسیہ نکل جایہ سی آلتنه کیرمکده دکل ، بلکه
غنائیت و مختاریت دن باشلا یوزق ایشی ملی بر استغلاہ
واردورمق ، یعنی فرانسه اختلالک بر یوزمیرسدیلرکی
فکرلدن (ملیت) نظریہ سی .

بطی فقط امین وجدی مسای نتیجہ سی اولدرق
تورک لک مساعی سی آلتندہ ، ملی و اختلاطو فکرلرہ
اولاد لرینی تربیہ و تحصیل ایتدیرن خرسنایان جماعتلری
یوش یوش تاریخلری ، منشأ لرینی اوکرنیلر . ملی
وشعورلی بروجدان ایدیلرک ، یونئدوروق آلتندہ
یکیدن یاشامہ و کندی لرجه مقدس بیلک لری مفکورہ
پیشندہ قوشمہ باشلا دیلر ؛ شرق مسای تاریخک
بودورندہ ناطونہ یالیزندن آکلر دک کمری ساحل لرینہ
قدر اولان کنیش اراضیہ بر چوق اقوامک بر
بث بعدالموتہ نائل اولدینی ، اوپوشمش ظن ایدیلن
بر چوق ملت لک برر بر دیریلر بکری کورولدی .
پوتون بو اقوام ایچندہ اختلال و استقلال براغی
اک اول ۱۸۲۰ ده یونانیلر قالدیردی . یولہ بر
اختلال و عصبان ایچون هان هرشی حاضردی .
کندی یاپاسلری ، کندی تحصیل اولدینی ، کندی
حاکم لرینی کندی لری تعیین ایدن ، یولہ بجه حکومت
ایچندہ حکومت قورمدرق کندی کندی لرینی اداره
ایدن ، باب عالی آرمسندہ فارلی نامیلہ نفوذلی
ملتداش لار بولوندرن ، داخلہ اختلاطو فکرلرہ
بلسنیش بر کنج لک ، خارجہ روسیہ کی قوتی بر
دوستنق یولان ، کشایش یولان تجارتی ساییسندہ
دولک مالی دامار لرینی آلرینہ آلان بر ملت ایچون
عصبان و اختلال ایتک بکده تہلکلی بر ایش
دکلی . پوتون بولردن ماعدہ کندی لری ایچون
قوتی بر تہلکہ اولای تیددلی علی باشا حکومت
مرکزیتک سقم برسیاتی نتیجہ سی اولدرق اورتدن
قافیش و فرانسز ادبا و محرر لرینک ، زمانک وذاشمہ
توفیقاً ، مدح ایدہ ، ایدم بیزمہ دک لری اسکی یونانیلک
بر یواغانداسی جهانک افکار عمومیہ سی کندی لرینہ
جلب ایتیش بولونورودی ؛ ورده یوش یوش اولدرق
صاحب یولمہ باشلایان بو تاجرلر ادکار ایتدیلرکی
ثروت ایچون دهاا بویک برانیت احتیاجی دویوزور ،

اولا : ۱۶۹۹ ده انگلیز وهولاندہ حکومتلرینک
بوسطیلہ بر طرفدن بز و دیگر طرفدن تاریخلر مزہ
نمہ نامیلہ کین مقدس جرمن ایمپراطورلری ایلہ پولونی
نمیک ، روسیہ طرفلرندن عقد ایدیلن قارلویچہ
ماہدہ سی . ثانیاً : ۱۷۱۴ ده باب عالی نمہ وینیک
آرمسندہ عقد ایدیلن یسارویچہ ، ماہدہ سی بو
ماہدہ لر عثمانی ایمپراطورلرینک شوکت و شهرتی افلاقی
و بعدان اوزوندکی حق حاکمیتی کسر ایتک قارلایور ؛
محارساتلہ صربستانک بر قسمندہ نمہ حکومتک
برلشمہ حق و بریوردی . الک فاسی « باب عالی ک
منافع مشترکہ ایچون اروپا دولتلرینک مداخلتی
مخوف دول احکامندن عدا بدیلرکینی » تمہد ایتیش
اولسیدر .

برآز سوکرچارلر حکومتک آرتق پوتون قوتیلہ
ویوتون قوشما یلرینی ایلہ صحبہ آلدیلرینی کورویوزر .
سادہ بجه یوتیش تورکیادہ یاشایان خرسنایان اقوامہ
استغبال ایدن اولری ایچون کفایت ایتدی .
اولر ارتق چارده شو ایک صفی بردن کورویوزر .
لردی : بیزانسی حکومتک وارث و متعقلک . روسیہ
حکومتی هان دائماً آوستریا ایلہ برلکدہ موقیتندن ،
موقیتہ قوشدی ؛ و مغلوب ، بریشان نوکیادن بر
چوق ولایتلر و ماہدہ لر قوباردی ک ، بولردن ۱۷۷۵ ده
عقد ایدیلن کوجوک قانبارجہ ماہدہ سی ایمپراطورلہ
برسلج و سکو کندن زیادہ برضار حاضرلا بوددی .
چونکہ روسیہ حکومتی بو ماہدہ ایلہ تکمیل
اورتودوکس نتمہ اوزوندکی بر حق حاکم اکتساب
ایتیش و یوسوزنلہ حق حاکمیتیزی جریعہ دار ایلشدی .
بولردن ماعدہ بر چوق تقسیم پروژہ لرلی زمان
زمان ایلری سورولمکدہ دوام ایتدی . بولر ایچندہ
قماً تطبیق ایدیلن و کلاماً مہل قاتلش اولارلی
وار . ایتیش باشلوجہ سری ۱۶۰۰ ده یاپا سکرنجی
« قتلان ک » ۱۶۱۰ ده « یوزوزف ک » ۱۶۳۰
« تورن ک » ۱۶۷۲ ده « لاپنچ ک » ۱۶۷۲
« ایکینی قاترین » نکل و عین تاریخدہ ایکینی
« ژوزف » پروژہ لرلی یوزمیردندیر .

۳ . — اومچی صفہ . دافنی دافنی

دیگر ایک صفہ مدن دهاا آلم و فلاکت انگیزدر .
بر طرفدن دیگر اروپا حکومتلری فرانسه نتمہ
بخش ایدیلن حقوق و امتیازاتی پیدری استحصائل
ایتدیلر ، دیگر طرفندہ عثمانی لپان لرینہ مهاجرین
ایدن انجیلرک و آرتق لرندن کوندیلن قونوسوللرک
عددی کونن کونہ آرتیور . و بالنتیجہ ، مامورین
عادی ایلہ قونوسوللر ، باب عالی ایلہ سفرا آرمسندہ
نعتد ایدن مسائل جوغا لکچہ جوغا لیبور ، هم اداره
داخلیہ سزی هم دہ امور خارجیه سزی ایچندن
چیقلماز درجہ دہ اشغال ایدیبوردی . پوتون یوللار
روسیہ نکل کوجوک قانبارجہ ماہدہ سی ایلہ مسائل
داخلیہ دہ اکتساب ایتدیلرکی حق انضمام ایدنجہ شرق
مسئلہ نکل یوسفہ سی پک و خیم برجر ایلہ داخل اولدی .
وروسیہ تورکیہ ی دوشورمک و ملکندہ یاسیلہ حق

ویونی ملی بر استغلاہ یولہ بیلہ جک لرینی تخمین ایدیبور .
لردی . برکہ پوتون بولری دوشونمہ ؛ بر کردہ
اوقتکی تورک لری ، انسان کتله لرینہ ، کا کزدیلن محکوم لری ،
مدریان اموری ، هر دلو علی ماہندن محروم طرز زاداری
مفکورہ مدن ، معنی قوتلردن محروم ، علی جریا .
نلردن فیخیر تورک کنج لکی کوز اوکندہ کتیریم ؛
ایتیشہ یالکر اوزمان یونان اختلالک نہ ایچون بر
چوق سندر دوام ایتدیلرکی آکلامہ یلیریز .

اختلاطو لک ماللری بوش چیقیدی . اک صولک
و بحرانی دقیقه لرندہ ، مصر والیسی محمد علی یاشانک
هیتلہ عصبانک هان هان باصدیرلرینی برآندہ ، روسیہ
امدارلرینہ شتاب ایتدی . ۱۸۲۹ ده ادرنہ ماہدہ
نامہ سی قبولہ مضطر قالان باب عالی ۱۸۳۱ ده
لوندردہ ماہدہ سیلہ یونان استقلالنی طابری نہایت
سلطان محمود ثانی ، سلم نالک اثرنہ توفیقاً اصلاحات
و تنظیمانہ ساریلدی . قنقلری قلع و تخرب خصوصندہ
دیردن برعزم ، چلیکدن برارادہ کوستردی . فقط اعمار
واجبا خصوصندہ ایجاب ایدن قابلیت کندی سی بر چوق
سنہلر دها بکندلی . یکچیری اوچانی لفو و افنا
ایدلدی ؛ فقط برلرینہ کافی بر قوت ایلدیلریدی .
علمانک اکثر ایاضر نتیجہ لر ویرن نفوذی قیرلیدی ؛
فقط هیچ بر قوتہ معنویہ تقنین ایدیلیدی .
آناطولیہ کی یاپاسجیلری بکری ، یاشلارک ، دولک
آک مهم قوتی شکل ایدیبورلردی ، برربر تقریب
و فنی اولوندی ؛ فقط برلرینہ ، دهاا سلم و منظم
بر اصول دارمافہ ایدیلیدی . یوسیرالردہ دیگر بر
مسئلہ داخلہ ، سلطان محمود محمد علی مسئلہ یاش
کوستردی . محمد علی موره عصبانی مناسبیلہ اولان
یاردینی اولدقچہ یالہ ی صاعشیدی ، بودہ سلطان محمود
اغضاب ایدیبوردی . دیگر طرفندن یقیق خصوصندہ
سلطان محموددن هیچدہ کاری قالایان محمد علی
باقیق خصوصندہ دهاا فضلہ بر قابلیت کوستردی .
محمد علیک اجرائی میانندہ شایان دقت و کستانہ
اولانلری وار . ملا کوزل بر وسیلہ وحیلہ ایلہ
تکمیل املاک و اراضی ساحلری پلندرلہ بولنان طابو
قوجانلری طوبایلر باقار و آرتق بو اراضی و املاک
صاحی دولت اولدینی و هر کسہ سعی نیتندہ برشی
ویرلہ چکنی اعلان ایدر . محمد علی بو اجرائیہ
کیندنکچہ قوتلہ نیور ؛ قوتلنکچہ اطاعتسزلی و عصبان
امارہ لرلی کوستریور ؛ بو ، پوتون یکچیری اوچانی
یوق ایدن ، علانک نفوذی قیران ، تیار وزعامت
بکری و اقرا دینی جو ایدن سلطان محمود عظمت
و نخوتہ دوقونوبوردی . نہایت تابع ایلہ متوج
آرمسندہ تیارلر باشلا دی ؛ سلطان محمود اولدری
۱۸۳۲ ده قوتیہ اوومسندہ ، ۱۸۳۹ ده تزیبدہ
مغلوب اولدرق قانمو موقع غایت و خیم برورده داخل
اولدی ایشدہ بو و خامت ، صفہ خارجیدہ تیرج
ایده چکم بر مداخلہ خلیجیہ ایلہ تحقیف ایدلیدی .
(ماہدی وار)